

16°
Indoch
965

HÀN MẶC TỬ

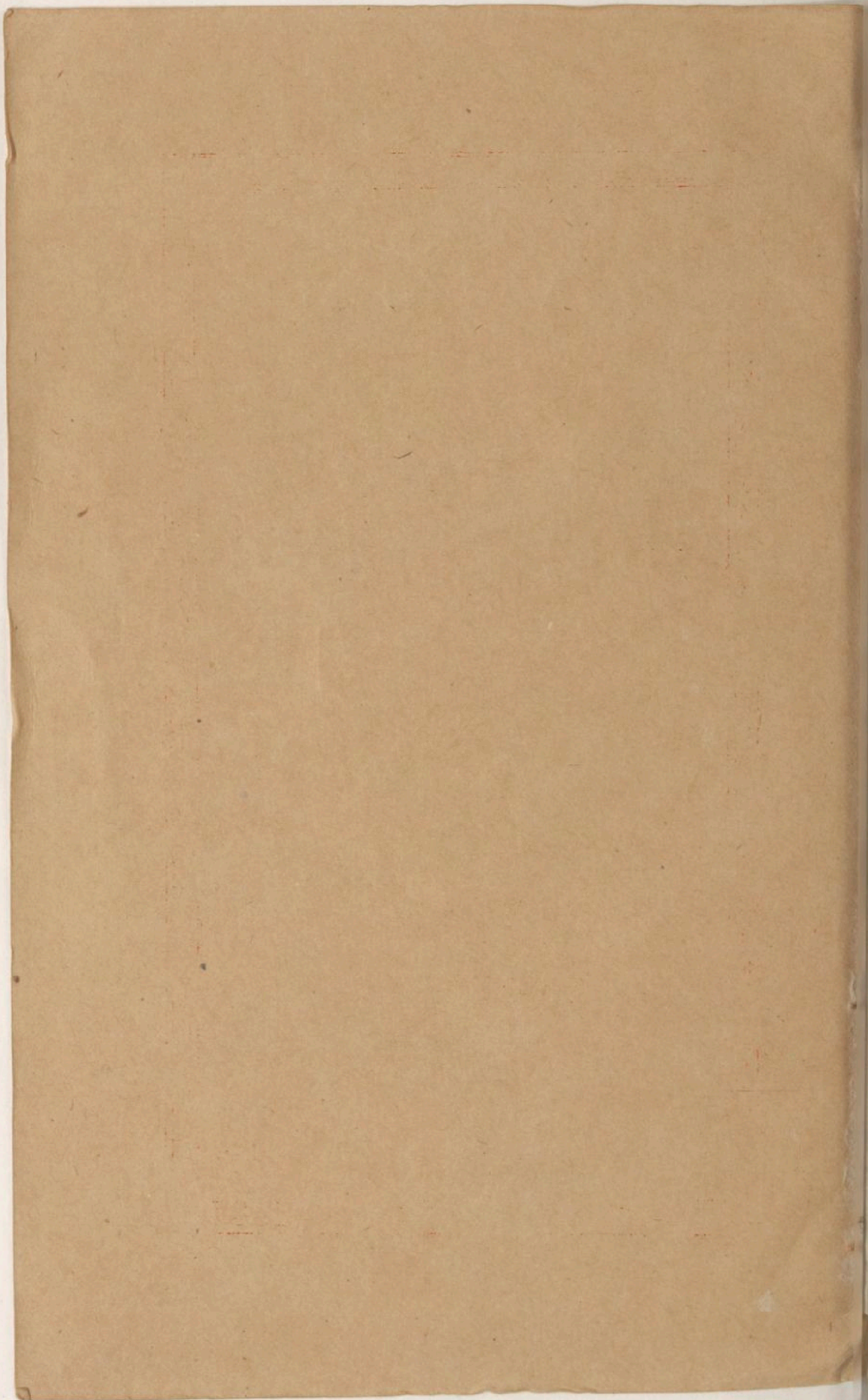
CHƠI GIỮA
MÙA TRẮNG

DEPT. LEGAL
INDOCHINE
N° 30124

ngày mới

965

1735

5

HÀN HẠC TỬ

CHƠI GIỮA MÙA TRẮNG

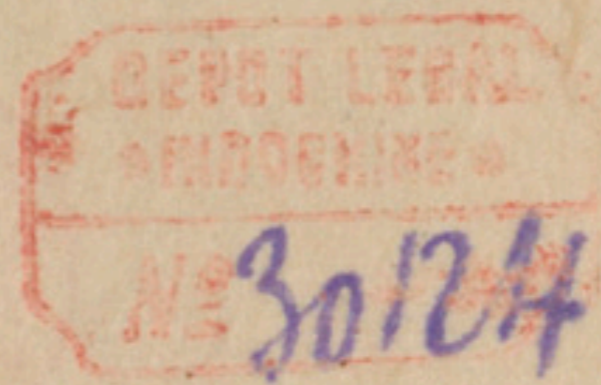
GIỮA MÙA TRẮNG

MÙA X MÙI

CHOI GIỮA MÙA TRĂNG

HÀN MẶC TỬ

CHƠI
GIỮA MÙA TRẮNG

NGÀY MỚI

160 Indoch.
965

HÀN MẶC TỬ

CHỢ

GIỮA MÙA TRĂNG

45108

Quốc Tồn giữ bản gốc

CHƠI GIỮA MÙA TRẮNG

CHIO G. L. A. M. A. D. O. 1810

T RĂNG là ánh sáng ? Nhất là trắng giữa mùa thu, ánh sáng càng thêm kỳ ảo, thơm thơm, và nếu người thơ lắng nghe một cách ung dung, sẽ nhận thấy có nhiều miếng nhạc say say gió xé rách lá tả,.. Và rơi đến đâu, chạm vào thứ gì là chỗ ấy, thứ ấy vang lên tuy chẳng một ai thấy rõ sức rung động. Nghĩa là trăng rằm trung thu : một đêm siêu bình, vô lượng, tượng trưng của một mùa ao ước xây bằng châu lệ, làm bằng chia ly, và hơn nữa, hiện bình của một nguồn khoái lạc chề chán... Phải không hở chàng Ngâu và ả Chức ?

••

Sông ? Là một giải lụa bạch, không, là một đường trăng trải chiếu vàng, hai bên bờ lá động cát và rừng xanh và hoang vu và thanh tịnh. Chị tôi và tôi đồng cầm một

mái chèo con, nhẹ nhàng lùa những dòng vàng trôi trên mặt nước.

Chị tôi cười nả nợt, tiếng cười trong như thủy tinh và thanh khiết lạ thường. Luôn luôn cứ hỏi tôi và đổ tôi cho kỳ được : « Nay chị đổ em nhé, trăng mọc dưới nước hay mọc trên trời, và chúng mình đi thuyền trên trời hay dưới nước ? » Tôi ngước mắt ngó lên trời rồi ngó xuống nước và cũng cười đáp lại : « Cả và hai chị ạ. » Sướng quá, chao ôi, hai chị em lại thỉnh thoảng rú lên cười làm náo động luồng tinh khí của hạ thiên.

Vậy chúng tôi bằng ánh sáng, bằng huyền diệu, chưa đủ, Ngưu-lang và Chức-nữ, chúa của đêm trung thu còn sai gió thu còn sai gió thu mang lại gần chúng tôi một thứ mùi gì ngào ngạt như mùi băng phiến ; trong ấy biết đâu lại không phảng phất những tiếng kêu rên của thương nhớ xa xưa... Thuyền đi êm ái quá, chúng tôi cứ ngỡ là đi trong vũng chiêm bao, và say sưa

và ngây ngất vì ánh sáng, hai chị em như đê mê, không còn biết là có mình và nhận mình là ai nữa. Huyền ảo khởi sự. Mỗi phút trăng lên mỗi cao, khí hậu cũng tăng sức ôn hòa lên mấy độ, và trí tuệ, và mộng, và thơ, và nước, và thuyền dâng lên, đồng dâng lên như khói... Ở thượng tầng không khí, sông Ngân-Hà trịnh bạch đương đắm chìm các ngôi sao đi lạc đường. Chị tôi bỗng reo to lên : « Đã gần tới sông Ngân rồi ! Chèo mau lên em ! Ta cho thuyền đậu ở bến Hàn-giang ! »

Đi trong thuyền chúng tôi có cái cảm tưởng lý thú là đương chở một thuyền hào quang, một thuyền châu ngọc, vì luôn luôn có những vì tinh tú hình như rơi rụng xuống thuyền...

Trên kia, phải rồi, trên kia, in hình có một vì tiên nữ đang kêu thuyền đê quá giang.

Thình lình vùng trời mộng của chúng tôi bứt vể sấn lạn. Chị tôi liền chỉ tay về

phía bên đò thôn chùa Mo* và bảo tôi rằng : « Thôi rồi ! Trí ơi ! Con trăng nó bị vướng trên cành trúc kia kia, thấy không ? Nó gỡ mãi mà không sao thoát được, biết làm thế nào, hử Trí. » Tôi cười : « Hay là chị em ta cho thuyền đỗ vào bến này, rồi ta trèo lên động cát với tay gỡ hộ cho trăng thoát nạn ? » Hai chị em liền dấu thuyền trong một bụi hoa lau bông vàng phơ phới, rồi cùng lạc vào một đường lối rất lạ, chân dẫm lên cát mà cứ ngỡ là bước trên phiến lụa. Nước suối chảy ở hang đá trắng, tinh khiết như mạch nước ngọc-tuyền, chồm lên những vừng lá, hể trông đến là kính hãi vì nó giống con bạch-hoa-xà như tặc...

Sao đêm nay kiêu diễm như bức tranh linh động thế này ? Tôi muốn hỏi xem chị tôi có thấy ngọt ngào trong cổ họng như vừa uống xong một ngụm nước lạnh, mát đến tê hết cả lưỡi và hàm răng ? Chị tôi làm

---

1) Một làng ở hải khẩu tỉnh Quảng-Ngãi.

CHƠI GIỮA MÙA TRẮNG 13

thinh, — mà từng lá trắng rơi lên xiêm áo như những mảnh nhạc vàng. Động là một thứ bòn non bằng cát, trắng quá, trắng hơn da thịt của người tiên, của lụa bạch, hơn phẩm giá của tiết-trinh — một màu trắng mà tôi cứ muốn lăn lộn điên cuồng, muốn kề môi hôn, hay áp má lên để hưởng sức mát rượi dịu dàng của cát...

Hai chị em đồng dang tay níu áo gượng vào nhau dẫn bước lên cao... Thinh thoảng mỗi hai đầu gối quá, cả chị liền em đồng ngã lăn ra. Lại một dịp cho tiếng cười của chị tôi được nở ra, dòn tan trong không khí. Lên tới đỉnh là hao mòn đi một ít. Nhưng mà ngợp quá, sáng quá, hứng trí làm sao? Đây có phải là nước Nhược non Bồng, động phủ thần tiên ngàn xưa còn sót lại? Nhìn xuống cát cổ tìm dấu tích gì lưu lại một vết chân của Đào-nguyên Tiên-nữ, nhưng tấm cát phẳng lờ như lụa căng, trinh bạch làm sao :

Bất tri thử địa qui hà xứ

Tu tịu Đào-nguyên vẫn chủ nhân ?

Bây giờ chúng tôi đang ở giữa mùa trắng, mở mắt cũng không thấy rõ đâu là chín phương trời, mười phương Phật nữa. Cả không gian đều chập chờn những màu sắc phiêu diêu đến nỗi đôi đồng tử của chị tôi và tôi lơ đi vì chói lói... Ở chỗ nào cũng có trăng, có ánh sáng cả, tưởng chừng như bầu thế giới chở chúng tôi đây cũng đang ngập trong lụt trắng và đang trôi nổi bình bồng đến một địa cầu nào khác.

Ánh sáng tràn trề, ánh sáng tràn lan, chị tôi và tôi đều ngả vạt áo ra bọc lấy, như bọc lấy đồ châu báu...

Tôi bỗng thấy chị tôi có vẻ thanh thoát quá, tinh khôi, tươi tốt và oai nghi như pho tượng Đức Bà Maria là bức tinh truyền chí thánh. Tôi muốn sốt sắng quì lạy mong ơn bào chữa. Nhưng trời ơi, sao đêm nay chị tôi đẹp đến thế này. Nước da của chị tôi đã trắng, mà vạt áo quần bằng hàng trắng nữa, trông thanh sạch quá đi.

Tôi nắm tay chị tôi dật lia lịa và hỏi một câu hỏi tức cười làm sao : « Có phải chị không hở chị ? » Tôi run run khi tôi có cái ý nghĩ : Chị tôi là một nàng Ngọc nữ, một hồn ma, hay một yêu tinh. Nhưng tôi lại phì cười và vội reo lên « Á ha, chị Lễ ơi, chị là trắng mà em đây cũng là trắng nữa ! »

Ngó lại chị tôi và tôi, thì quả nhiên là trắng thiệt. Chị tôi hí hửng như xuân, chạy nhảy xênh xang, cơ hồ được dịp phát triển hết cả ngày thơ của người con gái mười lăm tuổi, tôi ngắm mãi chị tôi, và tự vui sướng trong lòng vô hạn. Có lúc tôi đã kiêu ngạo thay cho cái sắc đẹp nhu mì ấy, mà chỉ dưới trời thu đêm nay tôi mới biết thương thức. Những phút sáng láng như hôm nay, soi sáng linh hồn tôi, và giải thoát cái « ta » của tôi ra khỏi nơi giam cầm của xác thịt... Tôi bỗng rú lên một cách điên cuồng, và chực ngửa tay hứng một vì sao đang rụng. Chị tôi đang xa chạy lạ

bảo tôi : Em la to quá, chị sợ âm thanh rung động đến khi giới, rồi những ánh trăng sẽ tan ra bọt mất...

— Không không, chị ơi ! rồi ánh sáng đêm nay sẽ tan đi, ta sẽ buồn thương và nhớ tiếc. Em muốn bay thẳng lên trời để tìm ánh sáng muôn năm thôi...

MÙA THU ĐÃ TỚI

TẬN hưởng cái thú vị của hạnh phúc trong một phút đê mê, nghĩa là đã sống đầy đủ vậy. — Hãy cầu nguyện với vị Ác-tinh xuống họa cho người đê nghe rõ tiếng kêu thương, vì hạnh phúc nằm trong đau khổ.

Tín đồ nhà Phật lấy phút cuối cùng làm hạnh phúc.

— Em ơi ! ghen ghét hạnh phúc của người là một sự điên rồ...

•••

Ngày nay còn ai đâu biết đến giá trị của sắc đẹp.

Triết lý và văn thơ là những danh-từ đã chết.

Triết lý là vun trồng, nuôi nấng thi văn, mà thi văn là đề cập nghĩa ra triết lý.

Tôi không cần ai giảng triết lý, vì nếu

trong khi mộng tôi đi đến xứ Hy-Lạp và đã đọc câu châm ngôn khắc dưới chân pho tượng khổng lồ của Sardanapale : *Ăn chơi thả cửa kỳ dư không bằng một cái nhíp tay.*

Mùa thu chưa tới. Hồn tôi đã nhuộm màu ảo não. Trăng thu ở lòng tôi đã mờ mờ lạnh.

Đời thái bình, Nàng không phải ái ngại, chờ sương tan đưa tiễn khách chinh phu.

Nhà nghệ-sĩ bao giờ cũng điên. Tài năng thì có giới hạn. Dám đem tài mọn làm rộn nước mây. Sẽ bị mạng trời đánh ngã. — Than ôi ! tài hoa là một đũa tai hại !

Con sông này đã đi qua.

Suốt đời ta thề không trở lại.

Vì cô lái đã lên bờ... Không có ái tình tuyệt đối....

Yêu thương chỉ là một trạng thái của tâm hồn. Gò má đỏ ửng lên... Đây là hơi máu dồn lại, vì thẹn, vì hờn, vì cảm... vì say nắng ban mai...

Những ai đã về Huế mà không ăn đào?
Hãy cắn miếng nữa, và cắn cho sâu.
Xin đừng cắn nhầm môi thiếu nữ.

« Nhứt nhứt bất kiến như tam thu » nếu phải qui lỵ dằng tất cả những ngày sung sướng đã qua và sẽ tới cho người dề dòi lấy một phút gặp gỡ... tôi cũng xin vâng.

Nhưng chẳng bao giờ tôi chịu đem những ngày đau khổ cực điểm dòi lấy những đêm hoan lạc trong cung A-hoàn.

Thầy ơi về học mà không ra đây?
Hết cái này nữa, về cho anh.
Xin đừng quên nhớ nói thiếu nữa.

* Một buổi tối, khi đã gần sáng,
bỗng nhiên có tiếng gõ cửa.
Người đi vào là một người bạn
đến từ một đất nước xa.

Thầy ơi, thầy ơi, thầy ơi,
ngay đây có một tin tức
báo lại trong lòng A-ban.

KÊU GỌI

KÈU GÒI

Y còn ở trong lòng thì rạo rục xốn-xang khi pho phang lên giấy thì tê-dại, ngắt ngư, như không có chút gì là rung động nữa. Vì thế tôi đọc thơ Nàng thấy tình lặng lẽ như bí hậu đêm buồn...

Mỗi khi Nàng bắm một đường tơ, có ai nghe Nàng nói gì chẳng? Đừng tưởng tình Nàng cảm như bình mực, cái nhẩn buông ra, biết bao là lời thương tiếc thuở thanh-xuân? Ma chỉ có trăng nhận thấy, cảm động đến run lên, gió nghe qua luống cuống không biết nên bay về phương mô, và hoa lá thì sợng sần...

Lòng ta bừng hực mỗi khi nắng hanh lên. Ấy là dấu hiệu mùa thơ đã chín. Gặt hái cho mau, kéo ngọn thơ càng cao, người thơ càng đ ên đại. Nàng ơi, bầy mượn luỹ liềm của trăng non mà hái, xin đừng dẫm lên bờ lòng ta.

Một đêm say rượu nhớ Nàng! Khách đã

khóc sưng vù đôi mắt, và từng giọt lệ đã vó tình nhỏ vào ly rượu; có ai ngờ khách đến cuồng tâm đại trí nhúng cả mảnh hình Nàng trong rượu rồi mê man, vừa uống vào lòng cả rượu, cả nước mắt và cả bóng dáng xinh tươi của nàng!

● Ở đời chỉ có một hạnh phúc. Làm chi có đến hai cảnh Tịnh-độ và Niết-bàn. Gắn tận thế rồi, thiếu gì tiên tri giả ra đời. Nàng hãy mê man màu sắc thanh thiên, như đã mê son phấn của sa hoa. Yêu nhau làm gì nữa. Lửa bởi trời sắp tuôn xuống đốt rụi cả thế gian và không gian. Mau mau vồ lấy trăng sao, kéo một mai rơi rụng vào hư-lãng.

Thôi còn chi là ánh sáng nữa. Nhạc sẽ không va nhằm tơ trắng, và hương sẽ không gắn được hương, như lòng ai đương kêu gọi lòng ai...

QUAN NIỆM THƠ

gởi Trọng Miên

THE HISTORY OF THE
CITY OF BOSTON
FROM THE FIRST SETTLEMENT
TO THE PRESENT TIME
BY NATHANIEL BENTLEY
VOLUME I
BOSTON: PUBLISHED BY
D. D. LEITCH, 1822.

M • có hỏi Tri* về quan niệm thơ. Đối với Tri quan niệm rất khác thường, không giống Baudelaire lắm. Theo Baudelaire, thì va lấy *passion* làm hứng vị cho thơ. Trước kia nếu M lập tập Thơ Đ ên của Tri ra, M sẽ thấy nhiều bài thấm thía những tình cảm rất nồng và rất say sưa... Tri đã phát tiết hết tinh lực của hồn, của máu, bằng những câu thơ ngắt đi vì khoái tặc. Chỗ ấy, hơi đồng một quan niệm với Baudelaire. Tri nói hơi đồng thôi, vì trong khi làm thơ, Tri đã tận hưởng những phong vị của nhạc, của hoa, của trăng, của gái một cách vô tội. Chứ đối với Baudelaire, va đã nói « *la passion est chose naturelle...* » nghĩa là va đã hiểu lắm chữ *passion* rồi vậy.

Tình cảm — hay cảm hứng (*enthousiasme*)
— với đực tình (*passion*) khác nhau nhiều.

---

(1) Từ là Hàn-mặc-Tử.

Tình cảm là sự thanh bạch hồn nhiên, không có một chút gì bợn nhơ, tội lỗi, còn đức tính là cả một sự ham muốn phi thường ngoài điều răn của Đức Chúa Trời. Tất cả trong thế gian này hay có một cõi xuất thế gian nào nữa, những thứ gì đã trụ trong hai thế gian ấy (cõi hữu hình và cõi vô vi) đều là hình ảnh của thơ cả Đức Chúa Trời đã tạo ra trăng, hoa, nhạc, hương là để cho người đời hưởng thụ. (éléments de la poésie) nhưng người đời u mê phần nhiều không biết tận hưởng một cách say sưa, và nhân đây, chiêm nghiệm lẽ màu nhiệm, phép tắc của Đấng Chí Tôn. Vì thế, trừ hai loài trọng vọng là « thiên thần và loài người ta », Đức Chúa Trời phải cho ra đời một loài thứ ba nữa : loài Thi Sĩ. Loài này là những bông hoa rất quý và rất hiếm, sinh ra đời với một sứ mạng rất thiêng liêng : phải biết tận hưởng những công trình châu báu của Đức Chúa Trời đã gây nên, ca ngợi quyền phép của Người, và trút vào linh

hồn người ta, những nguồn khoáng lạc đê mê, nhưng rất thơm tho, rất tinh sạch (but de la poésie). Bởi muốn cho loài thi sĩ làm tròn nhiệm vụ ở thế gian này, — nghĩa là tạo ra những tác phẩm tuyệt diệu, lưu danh lại muôn đời, Người bắt chúng phải mua bằng giá máu, luôn luôn có một định mệnh tàn khốc theo riết bên mình.

Không rên siết là thơ vô nghĩa lý.

Hay :

Ta hiền chi trong áng gió nhiệm màu
 Những hạt lệ của trích tiên đầy đọa

Cho nên thơ là một tiếng kêu rên thảm thiết của một linh hồn thương nhớ, ước ao trở lại trời, là nơi đã sống ngàn kiếp vô thi, vô chung, với những hạnh phúc bất tuyệt. Thi sĩ rơi xuống cõi đời, bơ vơ, bơ ngỡ và lạ lùng. Không có lấy một người hiền mình. Thi sĩ đã ngất ngư trong khi nuốt hết khi vị thanh tao của mùa xuân ấm, của tất cả những lương thực ngon ngọt mĩ

vị làm bằng hương báu, làm bằng nhạc
thiên, làm bằng rượu say, làm bằng châu
lệ... (genèse d'un poème). Song le miệng
lưỡi của thi sĩ vẫn nóng ran, vẫn còn khát
khao thèm thường những vật lạ muôn đời
(génie créateur, aimant toujours le nou-
veau) Của thế gian nếm mãi, chưa bura,
chưa ón chưa hả hề chút nào. Thi sĩ vẫn
đi tìm mãi vẫn còn kêu rên thảm thiết, để
đi đến coi ước mơ hoàn toàn. Trong đời thi
sĩ, thi sĩ đã sống cô độc, những người con
gái rất xinh đẹp cũng không làm cho thi sĩ
vui dặng, vì thi sĩ nhận thấy ở người con
trai cũng như ở người con gái, đều có một
tâm thuật nhỏ nhen tầm thường không hợp
với tánh tình thanh cao của thi sĩ. Vì thế,
thi sĩ cứ kêu rên thảm thiết là để tìm một
người trí kỷ. Mà than ôi, không bao giờ
thi sĩ tìm dặng. Người trí kỷ của thi
sĩ phải là một bậc cao qui, toàn tài, toàn
năng, một đấng mà thi sĩ nhận lấy như là
hết cả mọi sự — Đấng ấy là Đức Chúa Trời

— Thi sĩ chỉ có thể trút hết hận tình với Đức Chúa Trời, kể lể hết niềm đau thương với Người, dâng cho Người những bài thơ sáng láng anh hoa, thế mới là mãn nguyện. Vì Đức Chúa Trời đã tạo ra thơ ở thế gian này, nhưng thi sĩ là người khát khao vô tận, cứ nhất định muốn hưởng cái thơ trên cái thơ khác nữa. Chỉ có Đức Chúa Trời mới làm vừa lòng thi sĩ.

Cho nên tất cả thi sĩ ở trong đời phải qui tụ, phải đi khơi mạch thơ ở Đức Chúa Trời. Thi sĩ không phải là một người thường. Với một sứ mệnh của Trời, thi sĩ phải biết đem tài năng ra ca ngợi Đấng Chí Tôn, và làm cho người đời thấy rõ vẻ đẹp của thơ, để đua nhau nhìn nhận và tận hưởng. Những thi sĩ nào không biết đem tài ứng dụng vào chỗ tốt đẹp, thì sẽ bị Đức Chúa Trời lấy tài lại một cách nhân tiên!

M. ơi, như thế, thì M. đã hiểu thế nào là quan niệm của Tri về thơ. Thơ là sự ham muốn vô biên những nguồn khoái lạc trong

trắng của một cõi trời cách biệt. Câu này ăn ý với câu : Thơ là những tiếng kêu rên thâm thiết của một linh hồn thương nhớ cảnh chiêm bao, giải thích bằng hai mặt : lạc quan và bi quan.

Tri đã tóm tắt những ý đã nói. Có điều này nữa, Tri khác với Baudelaire. Baudelaire nói : thơ văn không thể dung hòa với khoa học hay luân lý (hoặc tôn giáo cũng thế) và thơ văn không thể lấy chân lý làm chủ đích được, thơ chỉ là thơ. (*La poésie ne peut pas sous peine de mort ou de déchéance, s'assimiler à la science ou à la morale. Elle n'a pas la vérité pour objet, elle n'a qu'elle-même*). Baudelaire nói trái nghịch với lẽ tự nhiên. Sở dĩ thơ văn được phong phú dồi dào, phát triển hết cả anh hoa huyền bí, và vượt lên những tầng biên giới tân kỳ, mới lạ cũng nhờ khoa học điếm chuyết cả. Còn luân lý, là tiêu chuẩn cho văn thơ, không có nó thì thơ văn chẳng còn ra cái mùi mẫn gì nữa. Nếu để thơ trợ trợ một mình, thơ sẽ lại

lẽo, vô duyên, không có phong vị gì nữa. Baudelaire thuộc về phái vô thần, nên không tin có Chân Lý, không nhận Chân Lý làm tiêu chuẩn cho văn thơ. Còn Trí phải lấy Đức Chúa Trời làm Chân Lý, làm tiêu chuẩn cho văn thơ. Văn thơ không phải bởi không mà có.

Quinhơn Juin 1939,

QUAN NIỆM THỜ

150. và cũng không có phong vị nữa
 Haudelaine cũng có phần về chân nên
 không tin có Chân lý không nhận Chân
 lý làm tiêu chuẩn cho vấn đề. Còn Trí
 phải lấy Đức Chúa Trời làm Chân lý, làm
 tiêu chuẩn cho vấn đề. 150. và không
 phải đời không có.

Quỳnbon 1932

và cũng không có phong vị nữa
 Haudelaine cũng có phần về chân nên
 không tin có Chân lý không nhận Chân
 lý làm tiêu chuẩn cho vấn đề. Còn Trí
 phải lấy Đức Chúa Trời làm Chân lý, làm
 tiêu chuẩn cho vấn đề. 150. và không
 phải đời không có.

KHAO KHÁT

KHÁO KHÁT

TÔI đòi cao lương, mỹ vị của người
đạo ngày xưa.

Thì trăng gió đến cho tôi muốn học hào
quang.

Tôi cầm đèn lại cho y nguyên khí bậu,
nhưng mà khúc sinh ca đời Nghiêu Thuấn
còn đồng vọng trong pho sách, trên trang
giấy tài hoa.

..

Mùa thương nhớ dậy khắp phương trời,
miệng lưỡi tôi sao không thêm khát máu
thanh xuân ?

Tôi từ trong chiêm bao đi ra, đi về thuyền
ở bên trăng cồ độ. Nước mắt khóc vì người
ja không biết tuổi trần châu. Bồn đôn lại
từng đồng, đừng có ai đếm cho ai biết là

bao nhiêu, bởi trí tôi chưa thỏa.

Lòng cô liêu làm chi tìm được một mùa xuân ấm áp ? Và bao làn tư tưởng bay đi rồi, mong chi níu lại để thương thăm ?

Tuồng hát đêm qua, sao không thấy Quan Công phò nhị tâu ? Cho tôi mong đến ngày sum hiệp của thơ trắng ?

Chao ! mộng thi xa, tình thi rộng, biết làm sao xin với lượng trời đây !

TINH

in some cases - the things

are often, but not always, true.

They are often true, but not always, and
this is the case with the things that
are often true, but not always, and
this is the case with the things that

are often true, but not always, and
this is the case with the things that
are often true, but not always, and
this is the case with the things that

are often true, but not always, and
this is the case with the things that
are often true, but not always, and
this is the case with the things that

TÌNH-cảm !

Tình-hoài ?

Tình ơi là tình !

Tôi say tình cũng như tôi say trăng, say người thực-nữ, say kinh cầu-nguyện, say trời tương-tư...

Tình không những châu lưu trong khí huyết của hồn tôi, tình còn lưu lộ ra làn da nong-nóng, bông đào như trứng gà so. Tình còn trút ra ở đầu mày, cuối mắt, đảnh môi. Và thiết tha chưa, lời nói bằng hơi thổi đã bồi rồi vì mê...

Tình dồn lên giấy trắng: ý tôi bỗng rung rung và đọng lại dây như trăng đọng ở dưới cầu.

Tình thoát ra ở điệu nhạc mênh-mang trong bờ bến của chiêm bao, yếu đuối, run-rẩy trước làn gió ngọt ngào.

Tình tiết ra theo tiếng hót của chim non, phối hiệp với sóng điện không-gian.

Tình còn nuôi mãi trong nguồn ánh sáng thiêng-liêng và những sợi tơ thanh-khí của đêm hào hoa còn run lẩy bẩy vì tức-tối không nói được ra lời.

Và đây là giòng nước cuốn khúc ly tao, có ai biết là tình đang man mát ?

Ôi chao ôi ! thơ tôi bay cao chót vót quá lâu dài nước mây, là tình tôi đang phơi-phới. Đừng có ai đi trong nguồn hương mà và nhằm hõn phách của tôi !...

Tôi làm mất tình rồi, chứ tôi đang kiếm đây. Không biết những tiếng hát đầu mùa có gặp cùng chăng ?

Thôi thôi ! Đã có cô vải non nào chặn bắt tình tôi, đem về chùa đốt ra khói hương thơm.

THƠ

Thơ là một loại văn học
 được sáng tác bằng ngôn ngữ
 có tính hình tượng và cảm xúc
 cao. Thơ có thể được chia
 thành nhiều thể loại khác nhau
 như thơ cổ, thơ Đường, thơ
 Tống, thơ Nguyên, thơ Minh,
 thơ Thanh, thơ Dân Quốc,
 thơ Cách mạng, thơ Hiện đại,
 thơ Hậu hiện đại, v.v. Thơ
 là một loại văn học có tính
 thẩm mỹ cao và có sức tác
 động mạnh mẽ đến tâm hồn
 con người.

Thơ là một loại văn học
 được sáng tác bằng ngôn ngữ
 có tính hình tượng và cảm xúc
 cao. Thơ có thể được chia
 thành nhiều thể loại khác nhau
 như thơ cổ, thơ Đường, thơ
 Tống, thơ Nguyên, thơ Minh,
 thơ Thanh, thơ Dân Quốc,
 thơ Cách mạng, thơ Hiện đại,
 thơ Hậu hiện đại, v.v. Thơ
 là một loại văn học có tính
 thẩm mỹ cao và có sức tác
 động mạnh mẽ đến tâm hồn
 con người.

Thơ là một loại văn học
 được sáng tác bằng ngôn ngữ
 có tính hình tượng và cảm xúc
 cao.

Thật là một người hiền nhân, một người
đáng trọng như vậy, ông không thể

không được lòng người. Ông không thể
không được lòng người. Ông không thể

THƯ

Thưa ông, tôi rất cảm ơn ông đã gửi
cho tôi cuốn sách này. Tôi rất thích

đọc nó. Nó rất hay và thú vị. Tôi
rất mong ông tiếp tục gửi cho tôi
các cuốn sách khác nữa.

Tôi rất trân trọng cảm ơn ông.
Kính thư chào ông và gia đình.
Tôi rất mong ông khỏe.

Thật là một người hiền nhân, một người
đáng trọng như vậy, ông không thể

Ai nói vườn trăng là nói vườn mơ.
Ai nói bến mộng là nói bến tình.
Người thơ là khách lạ đi giữa nguồn trong
trẻo.

Trên đầu người là cao cả, vô biên và vô
vượng, xung quanh người là cơn trớn với góa
đương vây phủ bởi trăm giây quyến luyến —
Làm bằng êm dịu, làm bằng thanh bai... Gió
phương mô đầy đưa người đến bờ xa lạ, đầy
trinh tiết và đầy thanh sắc. Người dừng lại để
hái những lá tinh hoa. Người nhìn lặng lẽ mà
nghe tiếng trăng reo vang vang như tiếng châu
bán võ lữ. À, ra người cũng đại dật hốt vàng
rơi bọc trong vạt áo.

Trí người đã dâng cao và thơ người dâng cao
hơn nữa. Thì ra người đang say sưa đi trong
mơ ước, trong huyền diệu, trong sáng láng và
vượt khỏi ra ngoài hư linh.

Tôi làm thơ ?

— Nghĩa là tôi nhấn một cung đàn, bấm một đường tơ, rung rinh một làn ánh sáng.

Anh sẽ thấy hơi đàn lả lướt theo hơi thở của hồn tôi và chiu theo những sóng điện nóng ran trút xuống bởi năm đầu ngón tay uyển chuyển.

Anh sẽ run theo khúc ngân nga của tơ đồng, sẽ dễ mặc cho giai âm rền rĩ nuôi không ngưng

Và anh sẽ cảm giác lạ, nhìn không chớp mắt khi một tia sáng xôn xao tại có vì sao vỡ. Những thứ ấy là âm điệu của thơ tôi, âm điệu thiêng liêng tạo ra trong khi máu cuồn rên vang dưới ngòi bút.

Tôi làm thơ ?

— Nghĩa là tôi yếu đuối quá ! Tôi bị cảm dỗ, tôi phản lại tất cả những gì mà lòng tôi, máu tôi, hồn tôi đều hết sức giữ bí mật.

Và cũng nghĩa là tôi đã mất trí, tôi phát điên.

Nàng đánh tôi đau quá, tôi bật ra tiếng khóc, tiếng gào, tiếng rú. Có ai ngăn cản được tiếng lòng tôi ?

Tôi đã sống mãnh liệt và đầy đủ. Sống bằng tim, bằng phổi bằng máu, bằng lệ, bằng hờn. Tôi đã phát triển hết cả cảm giác của tình yêu. Tôi đã vui, buồn, giận, hờn đến gần dứt sự sống.

* * *

Thôi mời cô cứ vào...

Ánh sáng lạ trong thơ tôi sẽ làm cho gò má cô đỏ gấc. Và một khi cô đã vào là cô sẽ lạc, vì vườn thơ tôi rộng rinh không bờ bến. Càng đi xa là càng ớn lạnh...

Tựa « Thơ điên »

1938

19

190

Tôi đã sống nhiều năm ở đây và thấy rằng
 sự sống ở đây thật là vui vẻ và thanh bình.
 Tôi đã gặp được nhiều người bạn thân thiết.
 Tôi đã thấy được những cảnh đẹp của thiên nhiên.
 Tôi đã cảm nhận được sự ấm áp của tình người.
 Tôi đã sống được những ngày tháng thật đáng nhớ.
 Tôi đã sống được những ngày tháng thật ý nghĩa.
 Tôi đã sống được những ngày tháng thật hạnh phúc.
 Tôi đã sống được những ngày tháng thật trọn vẹn.

Tôi đã sống được những ngày tháng thật ý nghĩa.
 Tôi đã sống được những ngày tháng thật hạnh phúc.
 Tôi đã sống được những ngày tháng thật trọn vẹn.
 Tôi đã sống được những ngày tháng thật đáng nhớ.
 Tôi đã cảm nhận được sự ấm áp của tình người.
 Tôi đã thấy được những cảnh đẹp của thiên nhiên.
 Tôi đã gặp được nhiều người bạn thân thiết.
 Sự sống ở đây thật là vui vẻ và thanh bình.
 Tôi đã sống nhiều năm ở đây và thấy rằng

Tôi đã sống được những ngày tháng thật ý nghĩa.
 Tôi đã sống được những ngày tháng thật hạnh phúc.
 Tôi đã sống được những ngày tháng thật trọn vẹn.

1928

RA ĐỜI

BY DOI

CHO màu lên / dồn ánh nguyệt vào đây...
Lời thơ ta sẽ sáng trưng như thất bảo. Tình
cảm ta sẽ nóng ran như mặt trời. Ý tứ ta sẽ cao
cường hơn ngọn núi.

Lạy Chúa Trời tôi / Hãy ban cho tôi hằng hà
sa số là ơn lành, ơn cả... Thơ tôi sẽ rất no, rất
ởn, rất nư, trọng vọng như tai hoa, cao sang
như nhân đức, chói chan vô vàn trước lộc...

Ôi ! Trời hạo nhiên đây không phải là công
trình châu báu của Người sao !

Lòng vô lượng đây không do phép tắc màu
nhiệm của Đấng Vô-thỉ Vô-chung ?

Đưa ra, nào là nhạc thơm, hương gấm, mộng
ngọc và hoa trinh bạch, đàn lý tao, tranh tuyệt
phẩm...

Đưa ra, nào là gió chia biệt, trăng đoàn viên,
chim lữ chếng, mây giông hồ, và nào là trời
thanh sắc, lòng nhũ hương, niêm nhục được.

Vẫn là chưa bưa, chưa đã, chưa người được
chỉ muôn sao !...

Phải mời cho được Xuân-Thiên ra đời...

Bình an cả và thiên hạ...

Vì chưng muôn xuân là lương thực ngon ngọt,
 mỹ vị, ánh xuân là nguồn tơ tưởng thơm tho,
 tinh khiết, khí xuân là mạch trường sinh bất tử,
 tình xuân là cung cầm nguyệt mê ly, tuổi xuân
 là Ngọc-như-Ý, tên xuân là Dạ-lan-Hương.

Và xuân là phong vị thái hòa của năm muôn
 năm, trời muôn trời, châu lục trên thượng tầng
 không khí, bàng bạc cả giải Hà-Sa, chen lẫn vô
 tận hồn tạo vật...

Loài người hãy tận hưởng một hơi cho đã
 ngán và cao rao danh Cha cả sáng.

Và loài người hãy cảm ơn Thi-nhân đã đổ
 hết bao nhiêu nguồn máu lệ, đã từng uống mật
 đắng cay trong khi miệng vẫn tươi cười sốt
 sáng...

Hãy cầu nguyện bằng trăm kinh mây gió.

Hãy dâng cho một trăng chuỗi trăng sao...

Thi-nhân sẽ vừa say sưa, vừa điên cuồng, ọc
 ra từng búng thơ sáng láng, phương phi như
 một mùa Xuân-như-Ý.

Sau Thiên Chúa giáng sinh 1939 * năm

Viết tại Qui-Nhơn trong một ngày rất

say, rất đại và rất nhớ, rất thương

LA PURETÉ DE L'ÂME

LA PUISSANCE DE L'AMÉRIQUE

ANGES du ciel, anges de Dieu, anges de paix et de gaieté, apportez-moi une couronne.

Je veux me baigner dans l'océan de lumière et d'amour divin.

Car ici-bas s'accomplissent des miracles qui tiennent les hommes muets d'admiration en contemplant l'œuvre mystique du Très Haut.

Anges du ciel, anges de Dieu, anges de paix et de gaieté, voyez vous cette lueur diaphane qui se précise, cette blancheur de neige, cette forme immaculée, cette âme apparue au monde?... Je crois dès le premier abord que c'est l'esprit des saints, la poésie la quintessence de la prière, qui au lieu de s'exhaler en parfum et en éther, prend la modeste résolution de se faire créature?

Anges du ciel, anges de Dieu, anges de paix et de gaieté, applaudissez : car ce sont

les Mères et les Sœurs de Saint François l'Assise qui descendent au monde pour calmer les douleurs et les peines des faibles mortels, des malades et des lépreux tels que nous sommes.

Je veux chanter des louanges, me désaltérer de leurs douces paroles quand elles chantent : Hosanna ! Hosanna !

Je veux toujours admirer cette blancheur immaculée, cette fraîcheur, cette lumière, car tout cela est l'emblème de la

PURETE DE L'ÂME

Anges du ciel, anges de Dieu, anges de gaieté, lancez des roses et des nénuphars, des chants mélodieux et des notes embaumées et versez avec effusion les vertus, le courage et le bonheur parmi les servantes de Dieu.

François TRÍ
Déo Gratias

Nuit de Mercredi
24 Octobre 1940

LINH HỒN THANH KHIẾT

HỖI các thiên thần, thiên thần của Chúa, thiên thần bình an và hoan lạc, mang cho tôi xin một tràng hoa.

Tôi muốn tắm trong đại dương ánh sáng, trong biển hỏa kính mầu nhiệm liêng.

Nhiều phép lạ bởi trời đưa xuống, người thế gian ghen ghét vì cảm mộ khi quan chiêm công trình thần bí Đấng Tối Cao.

Hỡi các thiên thần, thiên thần của Chúa, thiên thần bình an và hoan lạc, có thấy chầng ánh hào quang tỏ dần, màu sắc trắng tuyết, hình thể đồng trinh, linh hồn hèn hiện giữa loài người?... Lòng vội ngỡ là hồn á-thánh, thơ, tinh túy nguyện cầu — đáng bốc lên thành hương thơm, thanh khí, mà xuống trần gian chịu kiếp làm người!

Hỡi các thiên thần, thiên thần của Chúa, thiên thần bình an và hoan lạc, hãy hoan hô các Mẹ và Chị dòng thánh Paan-xi-cô xuống giữa loài người mà an ủi cho chúng

tôi, những kẻ trầm luân yếu đuối, bệnh tật, hủi phung.

Tôi muốn cao ngâm những lời ca ngợi
đằm khát khao trong suốt ngọt ngào khi
Chị, Mẹ cất tiếng hát : Chúa cứu tôi ! Chúa
cứu tôi !

Tôi muốn trọn đời ngưỡng mộ vẻ trắng
trong nguyên vẹn, nguồn tươi, ánh sáng,
thơ vì tất cả đấy là hình tượng của

LINH HỒN THANH KHIẾT

Hỡi các thiên thần, thiên thần của Chúa,
thiên thần bình an và hoan lạc, hãy tung
hoa hồng, hoa súng, tiếng hát thanh tao,
hơi nhạc đằm hương và tưới tràn trề đức
hạnh, can đảm cùng hạnh phúc xuống cho
những người hầu Chúa.

Phan-xi-cô TRÍ

Cám tạ Chúa

Đêm thứ tư

24 octobre 1940

CHIÊM BAO VỚI SỰ THỰC

CHIRM BAO VỚI SỰ THỰC

KHI ngòi bút của tôi đã thấm nhuần những ý nghĩ cao-cường, truyền sang bởi điện tinh-truyền của trí tuệ, tôi phoi lên mảnh giấy thanh sạch này những tình-cảm nóng ran, tràn-trề và thơm lừng. Hỡi quý-nhân, người có nghe thấy điều gì mới lạ, tinh-khôi, reo lên, hiện lên, và sử linh tư tưởng của người? Người cảm giác ra làm sao! Hay là mắt người đã no rồi, tai người đã đầy hơi khoáng-lạc, thần-trí người đã mê-mạn, người lich tinh để phân biệt màu sắc và âm thanh của sự vật. Người thấy gì trong ánh sáng? Một chất cao-quý thanh khiết trắng hơn hàm răng của người gái đẹp? Người nghe rõ những gì trong giai âm vừa thoáng? những tiếng run run, van-lơn, nồng như hơi thở của xuân xanh? Hay là tiếng võ-lở của những ngôi sao sáng láng?

• •

Như có ma lực vô song xô tôi đến bờ huyện diêu. Đêm nay là một đêm hào-hoa nên mùa trăng bát ngát, giờ bốn phương thôi không cầu nguyện nữa mà lòng tôi rục lên cảm-hứng.

Hễ là hơi khói càng nhẹ, hơi trăng càng trong thì hơi thở của tôi càng thơm-tho không khác một mùi hương! Nếu tôi lấy làm lạ, ắt là tôi phải tự giảng: đang khi trăng, sao, mây khói dâng cao hòa-hợp thành khí bao nhiêu, tôi không thở bằng phổi nữa, tôi thở bằng hơi thở tinh sạch của hồn tôi... Hơi thở ấy góp cùng muôn hơi đắm-thắm sẽ châu-lưu khắp bầu thế-giới và chung quanh tôi dầu gần-gũi bay bao la đều nhuộm một màu sắc phiêu-diêu. Nhõn tuyến đưa tới đâu, cũng gặp chói lói, cũng gặp hào-quang. Nên trí tôi rất ngợp, miệng lưỡi tôi không phải bối-rối nhưng tựa hồ như mới ném xong khí vị thành tao của muôn diêu nhạc, của muôn mạch tinh trai trẻ. Tôi hứng lấy và nhận lấy ở trong

hồn muôn ý tứ và muôn thanh sắc của trời
mộng xa xưa.

••

Ngoại-Cảnh đã xâm lấn xác thịt và linh-
hồn tôi. Bao nhiêu là tinh anh của non sông
đều xông vào tôi rút hết tinh-tiết của tôi.
Tôi có thể bảo đây là một lối thần-giao
cách-cảm, mà ngoại-cảnh hay thâm-tâm
đồng xáo-động, bởi giây khoái-lạc vô-ngần.
Và có thể say-mê đến điên dại bất chước
Lý thái-Bạch đại-la-tiên vờ trăng trên mặt
nước.

Từ sự thực đi tới bào-ảnh từ bào-ảnh đi
tới huyền-diệu, và từ huyền-diệu đi tới
chiêm bao. Mông lung đã trùm, lên sự vật
và cõi thực, bị ánh sáng của chiêm bao vây
riết...

Bây giờ tôi đó tôi thử có nhận được tính
cách của giây phút này không, và tôi ở
trong cảnh thực hay là đang bị hãm giữa
rừng vây của chiêm bao ?

••

Tôi gặp rất nhiều người lạ — cũng như tôi chưa từng thưởng-thức những mùi hương quý-trọng. Ở chỗ này — không biết là ở chỗ nào. Có đều tôi nhận thấy từ hoa cỏ tới gió trăng đều im-lặng, trầm-ngâm, ít khi lay động... Song le trăng vẫn sáng, hoa vẫn thơm, cỏ vẫn tươi và trí tôi vẫn tỉnh-anh... Có khi thần phách của tôi đến rã-rời-đé-mê vì đột-nhiên có đôi-môi của người đàn-bà nào cọ sát vào môi tôi... Tôi cảm thấy sự khoái-lạc vô biên cũng như tôi cảm thấy sự sợ-hãi vô cùng một khi tôi phải con thú dữ ở đâu vồ lấy. Và cũng như tôi cảm thấy sự buồn, thương, tiếc lúc người tôi, âu-yếm mà bỗng nhiên có sức mạnh gì vượt đến cướpmắt hoặc bị một tiếng vang gì đến phá đám. Sự hồi phục của thần trí một cách bất ngờ ấy, tức là lối cắt đứt mạch máu, cắt đứt đường gân môi giới giữa hai cảnh: mộng và thực. Bây giờ tôi là chủ quan rồi, vì tôi vừa thoát-ly ra khỏi cực-lạcgiới toàn thân tôi rung động như một sợi dương tơ.

Tôi vừa tỉnh giấc chiêm bao, mà tôi vẫn không tin, vẫn còn ngờ vực. Hình như khứu giác của tôi nhận thấy một thứ mùi gì rất mới, rất nồng và rất gâu... Tôi ở cách thành-mộng bao xa? Không, khi bên tôi đây, nhưng làm sao tôi không đi tới được nữa. Và tôi cũng không rờ được bằng đôi tay như tôi đang ghi chặt cái gối bông đây. Mộng tàn rồi, nghĩa là mộng biến đi, nhưng điều tôi vừa thoáng thấy toàn là huyền hoặc cả? Có lẽ nào! Tôi đã thấy thực như đã thấy sự sống của tôi. Nhưng phút giây trong sáng đây không phải là phút giây mê sảng nữa. Có ai nhận thấy hai hàng nước mắt rưng rưng của tôi không?

Chiêm bao rã-rời trong khi ánh sáng sự thực dội tới. Bây giờ ngoại cảnh và nội tâm

điều hòa, run lên như những nhịp tiêu-thiền thanh bai... Tôi cảm thấy hồn tôi mất đi một nửa, và tôi đang sống trong sự mơ hồ ..

Có hay không, hư hay thực là những huyền ảnh chập-chờn trước mắt. Nếu Đường-Minh-hoàng phục-sinh, chắc cũng rĩ tai tôi mà nói cái chuyện lên chơi cung trăng với chuyện xuống âm-ty gặp Dương-quí-Phi là có thực. Tôi cũng tin là có chứ sao !

Và tôi sẽ kỷ thuyết mình một cách rất nhà phật là sắc cũng như không, chết cũng như sống, gần cũng như xa và hư cũng như thực...

Những điều phản trái ấy dầu thế nào, cũng có liên-lạc, mật-thiết và thông cảm với nhau.

Xác tôi đây là một lý-luật cứng cáp về sự thực, và hồn tôi tôi thuộc về giới vô vi.

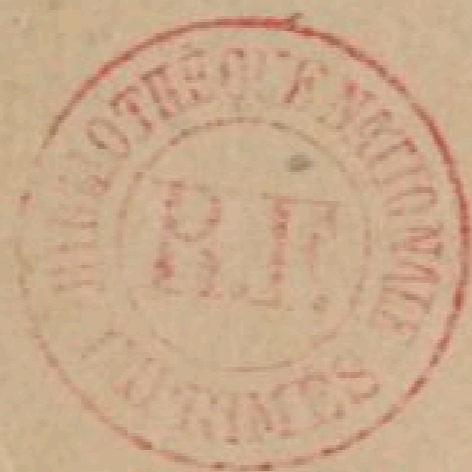
Tôi đang sống ngày hôm nay. Mà ngày qua là một giấc chiêm bao. Có ai bảo là giấc

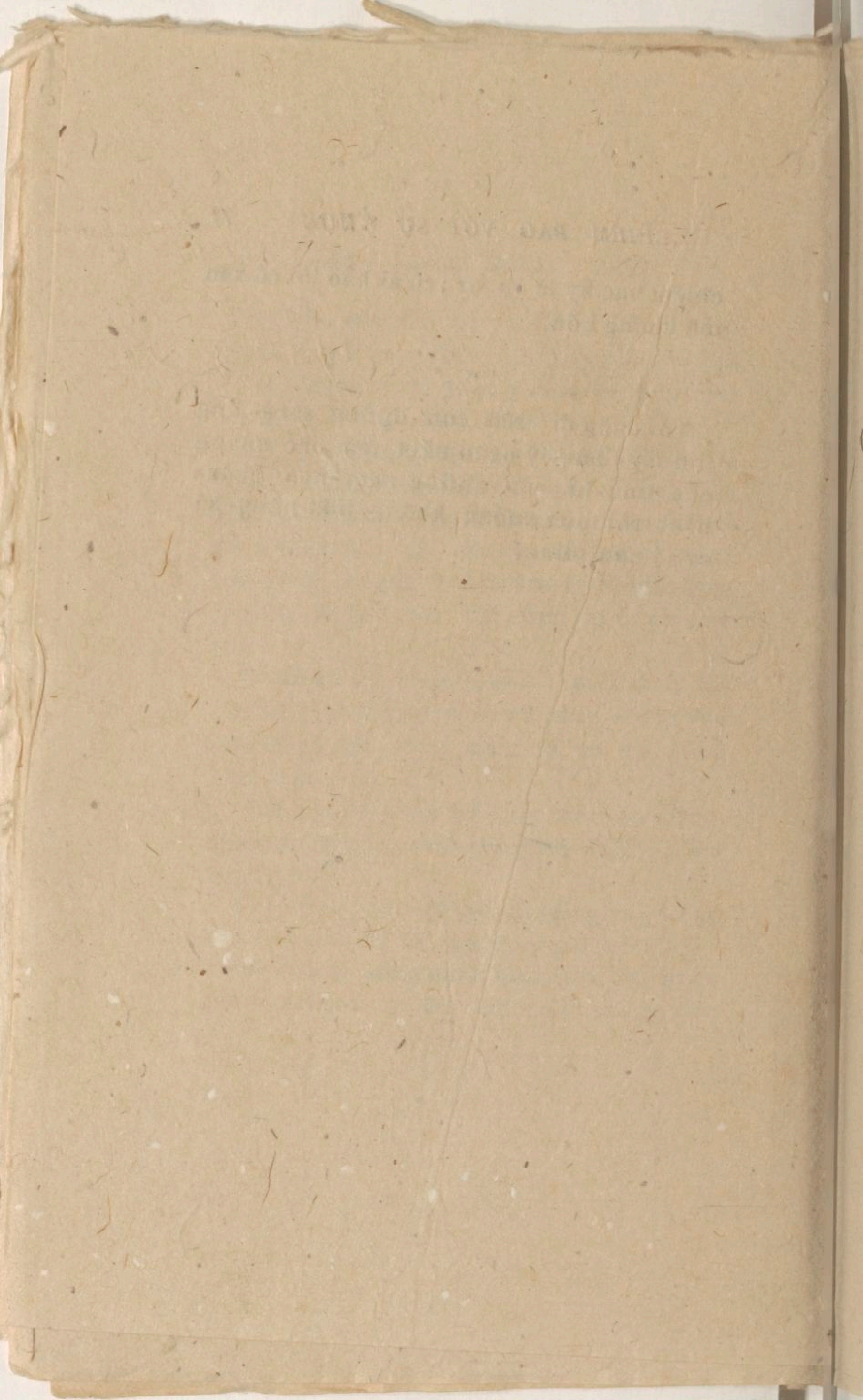

chiêm bao ấy là vu vơ ; có ai bảo tôi có xác
mà không hồn.

..

Tôi đang đi trên con đường sáng-láng
tìm lấy Chân-lý ngàn năm, mà hào quang
của tinh-tú, của những ngọc-ngà, châu-
báu, trời tuôn xuống không biết hằng hà
sa số nào nữa...

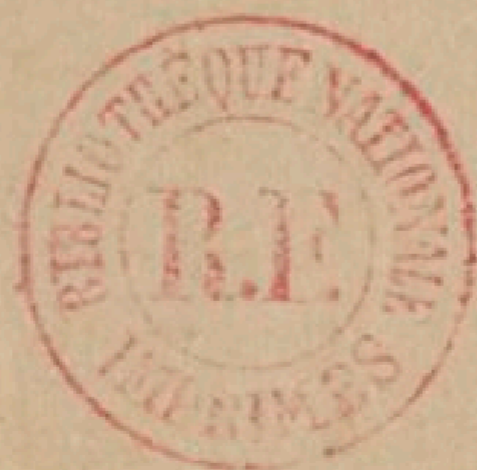

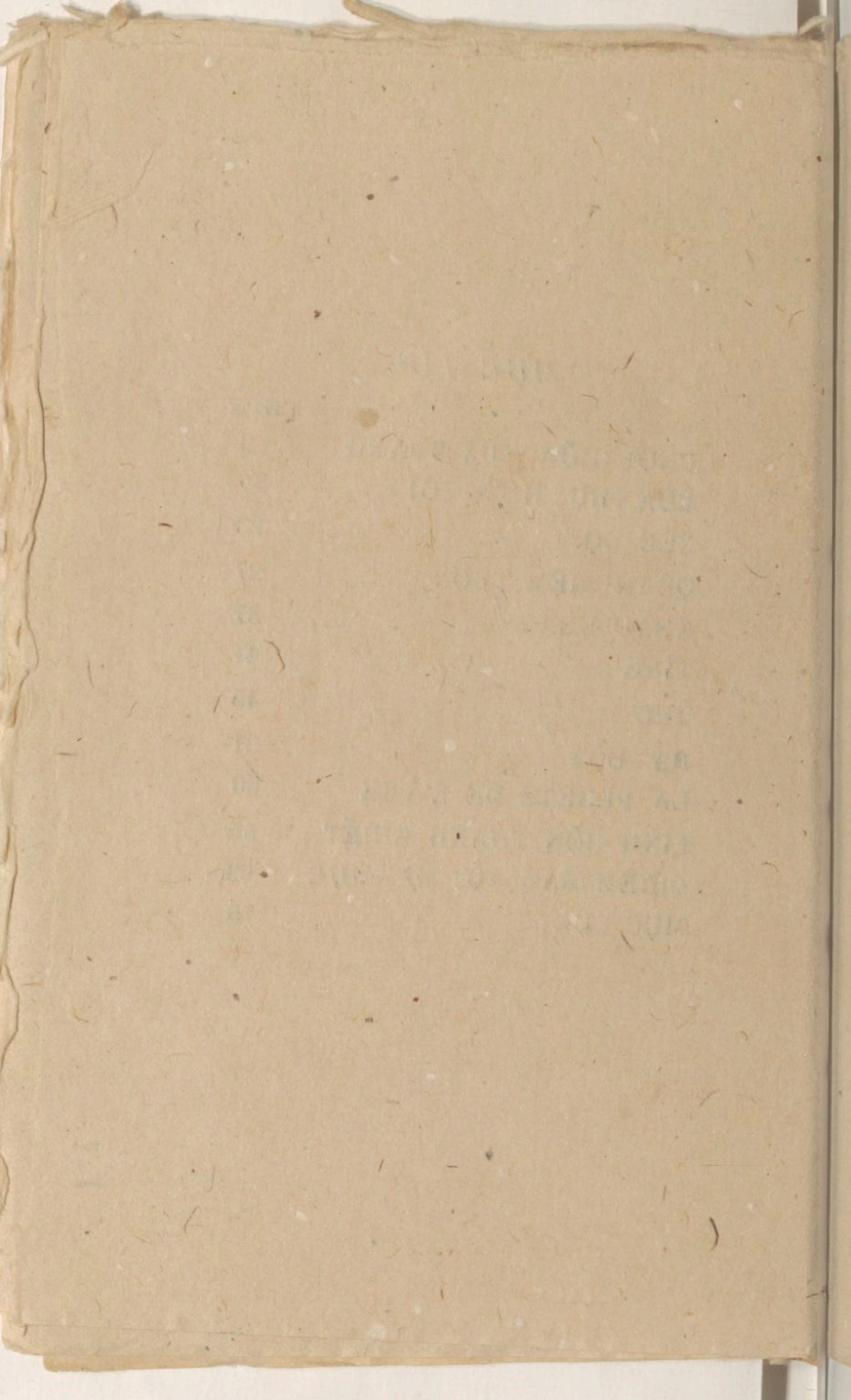
CHƠI GIỮA MÙA TRẮNG

OMNIBUS ANNO 1010

MỤC LỤC

	Trang
CHƠI GIỮA MÙA TRĂNG	9
MÙA THU CHƯA TỚI	17
KÊU GỌI	23
QUAN NIỆM THƠ	27
KHAO KHÁT	37
TÌNH	41
THƠ	45
RA ĐỜI	51
LA PURETE DE L'ÂME	50
LINH HỒN THANH KHIẾT	55
CHIÊM BAO VỚI SỰ THỰC	63
MỤC LỤC	75

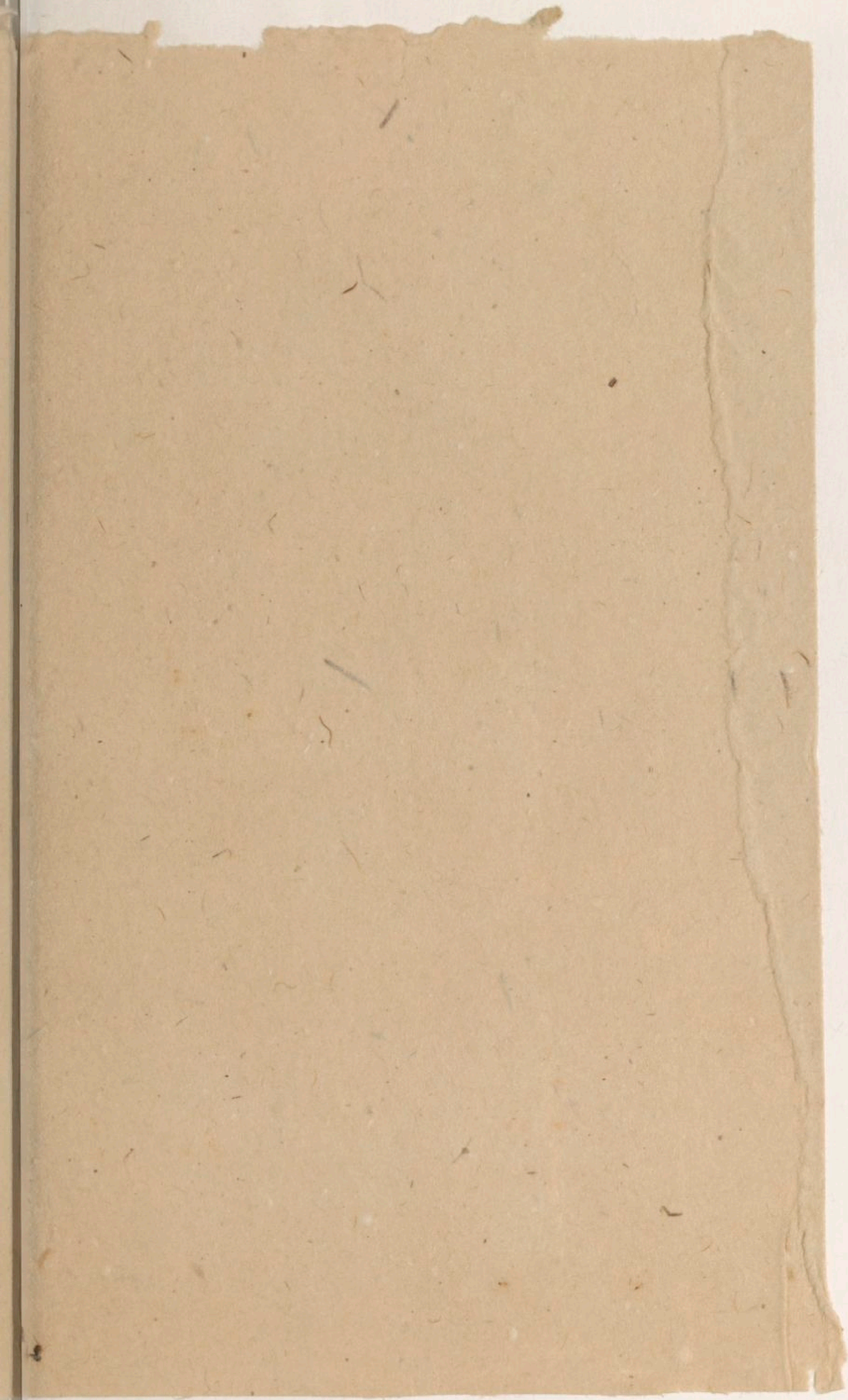

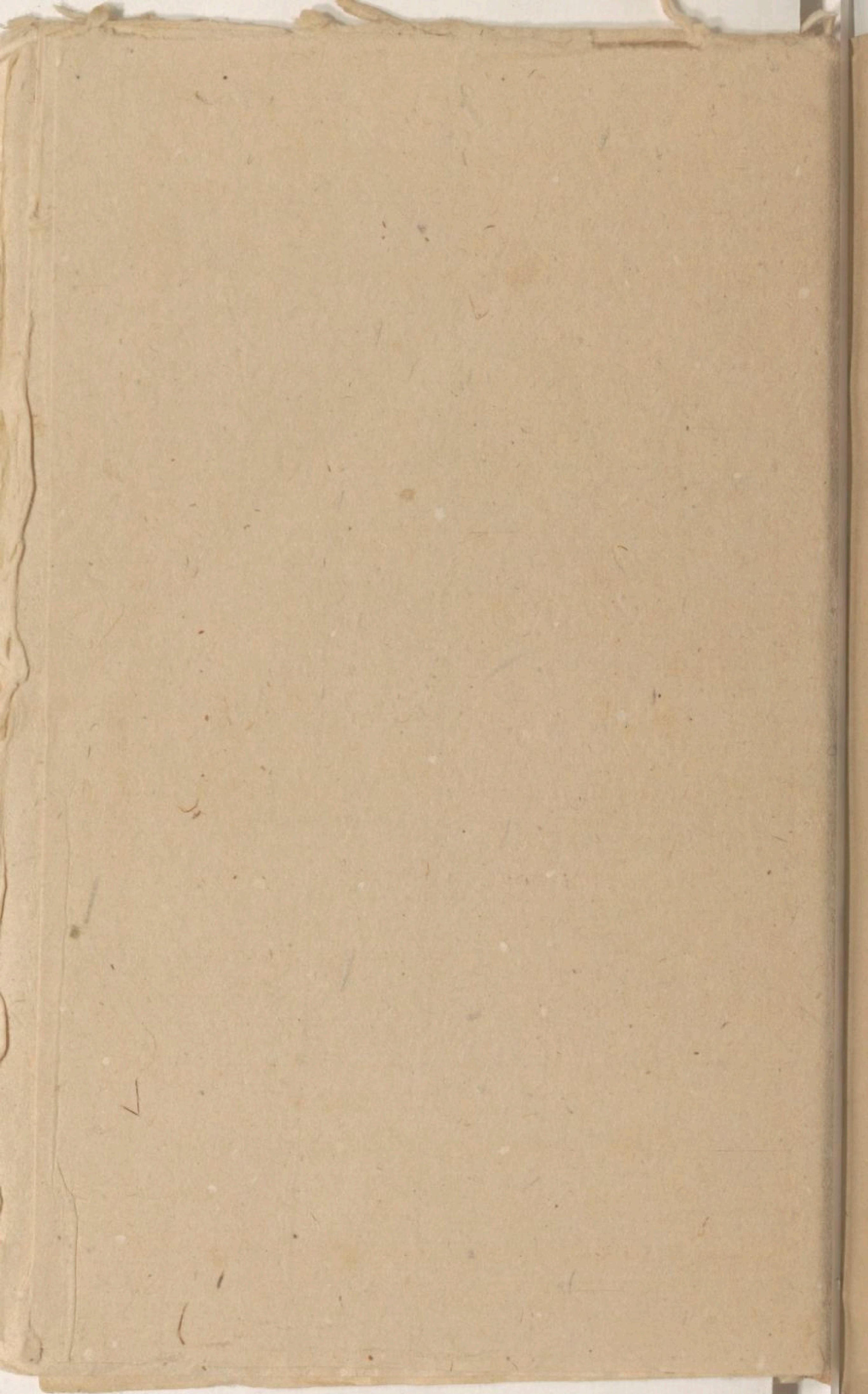

CHƠI GIỮA MÙA TRĂNG, TẬP
VĂN DI CẢO CỦA HẠN MẶC TỬ
DO NGÀY MỚI XUẤT BẢN — LẦN
IN NĂM M. CM. XL. IV NÀY LÀ
THỨ NHẤT, NGOÀI NHỮNG QUYỀN
TRÊN GIẤY BÀN TRẮNG, CÓ IN
THÊM 20 BẢN DÓ LỰA, 5 BẢN
ĐẶC BIỆT GỬA GIA ĐÌNH VÀ CÁC
BẠN CHÍ THÂN THÌ SĨ ĐÁNH DẤU
A. B. C. D. Đ. VÀ 15 BẢN CỦA NHÀ
XUẤT BẢN ĐÁNH SỐ TỪ I ĐẾN XV

Dépot légal :

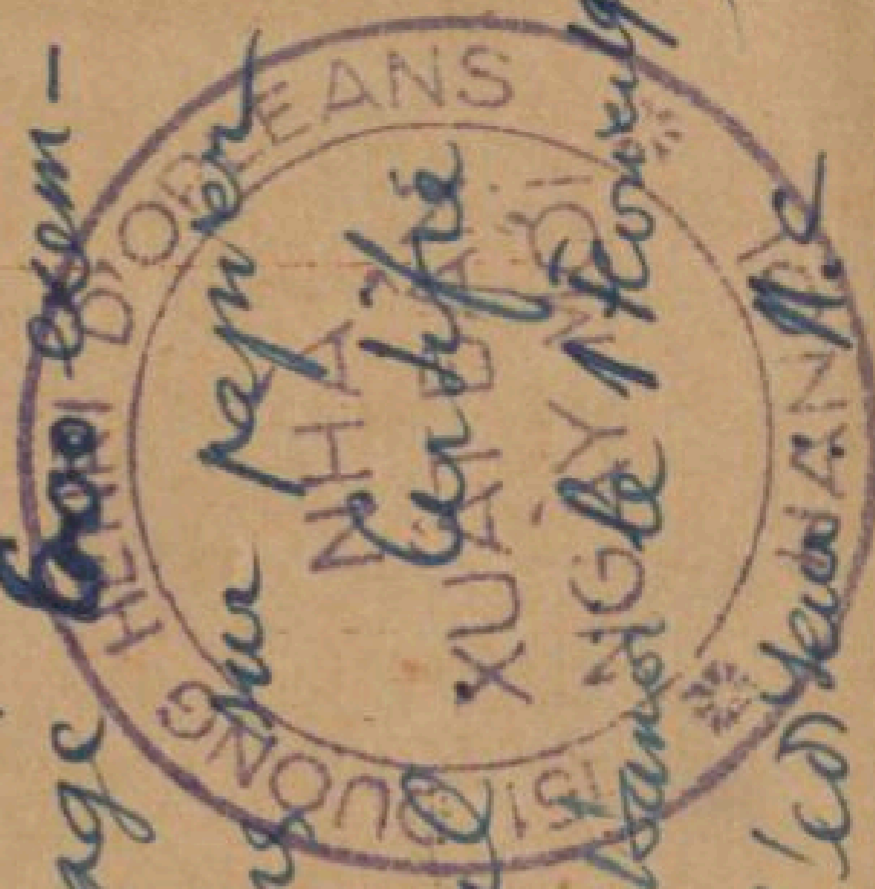
tirage ~~de~~ exem-

plains sur paiement

artiana

exact:

L'editeur A. N. S.

NHÀ XUẤT BẢN NGÀY MỚI

GIÁM ĐỐC : NGUYỄN NGỌC CHƯƠNG

VŨ NGỌC PHAN

CHỌN BẠN TÌNH (đã có bán) — Y VÂN HOA —
TIÊU NHIÊN MỊ CƠ (sắp xuất bản)

HÀN MẶC TỬ

CHƠI GIỮA MÙA TRĂNG (đã có bán).

TỔ HOÀI

NHÀ NGHÈO (đã có bán)

NGUYỄN ĐỨC CHÍNH

THƯ CHO MỘT THANH NIÊN ĐỒNG THỜI (sắp
có bán).

TẦN HOÀI

DƯ HƯƠNG (cổ văn)

NGUYỄN TUÂN

NGHIỆP BÁO

MẠNH PHÚ TỬ

ĐẢO HOÀNG ANH — NGƯỜI CON MỘT.

ĐINH HÙNG

TRUYỆN LÒNG (thơ).

HOÀNG CẨM

KIỀU LOAN (kịch thơ).

TIỂU LANG

NẮNG ĐÔI CHIỀU — NHỮNG NGÀY VÀNG — TƯ
TƯỢNG VÀ MỸ THUẬT — PHÒ MÃ BẠCH VÂN.

151, HENRI D'ORLÉANS — HANOI